

TYÖPAIKAN ILMOITUSTAULULLE!

Irtisanottu - mitä oikeuksia ja velvollisuuksia sinulla on?

Irtisanominen on käännekohta, joka herättää huolia ja kysymyksiä tulevaisuudesta ja toimeentulosta. Tähän tiedotteeseen on koottu asioita, jotka tuotannollisin ja taloudellisin syin irtisanotun työntekijän on hyvä tietää.

Irtisanomisaika

Irtisanomisaika riippuu työsuhteen kestosta. Työnantajan on lain ja työehtosopimuksen mukaan noudatettava irtisanomisaikaa, joka on 14 pv. – 6 kuukautta.

Kun työnantaja irtisanoo, ovat irtisanomisajat seuraavat:

Työsuhteen kesto

enintään vuoden
yli vuoden mutta enintään 4 vuotta
yli 4 mutta enintään 8 vuotta
yli 8 mutta enintään 12 vuotta
yli 12 vuotta

Irtisanomisaika

14 päivää
1 kuukausi
2 kuukautta
4 kuukautta
6 kuukautta

Jos irtisanomisaika on 14 päivää, irtisanomisilmoituksen toimittamispäivää ei lasketa päiviin mukaan, vaan irtisanomisaika alkaa seuraavasta päivästä.

Jos irtisanomisaika on 1, 2, 4 tai 6 kuukautta, työsuhde päättyy järjestysnumeroltaan samana päivänä kuin irtisanomisilmoitus on annettu. Esimerkiksi jos työntekijä irtisanotaan 6. maaliskuuta ja hänellä on 1 kuukauden irtisanomisaika, työsuhde päättyy 6. huhtikuuta. Jos sama työntekijä irtisanotaan 31. maaliskuuta, työsuhde päättyy 30. huhtikuuta.

Ilmoittaudu työttömäksi työnhakijaksi viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. Voit ilmoittautua työnhakijaksi osoitteessa tyomarkkinatori.fi. Työnhakijaksi ilmoittautuminen on edellytyksenä muun muassa työttömyysetuuden maksamiselle.

Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha

Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha on työttömyyskassan maksama työttömyysetuus, joka on Kelan maksamaa peruspäivärahaa suurempi. Jos jäät työttömäksi tai sinut lomautetaan, saat kassaan kuuluessa parempaa työttömyysturvaa täyttäessäsi jäsenyyss- ja työssäoloehdon. Voit tarkistaa ansiosidonnaisen päivärahan suuruuden osoitteessa a-kassa.fi/paivarahalaskuri.

55 vuotta täyttäneen muutosturva

Muutosturvaraha on osa muutosturvakokonaisuutta 55 vuotta täyttäneille, jotka on irtisanottu tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä, ja jotka ovat olleet saman työnantajan palveluksessa vähintään 5 vuotta. Muutosturvan piiriin kuuluvalla on oikeus muutosturvarahaan, koulutukseen ja pidentettyyn työllistymisvapaaseen, jos hän on 60 päivän kuluessa irtisanomisesta ilmoittautunut työnhakijaksi Työmarkkinatorilla.

Voit saada muutosturvarahaa, vaikka jäsenyytesi kassassa olisi alkanut juuri ennen irtisanomista. Hae muutosturvaraha siltä työttömyyskassalta, jonka jäsen olet ollut irtisanomispäivänä.

Takaisinottovelvollisuus

Takaisinottovelvollisuus tarkoittaa sitä, että työnantaja on velvollinen tarjoamaan uudelleen työtä tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanotulle työntekijälle, jos työnantajalle tulee tarve palkata työntekijä samoihin tehtäviin. Takaisinottovelvollisuus on 4 tai 6 kuukautta, riippuen työsuhteen pituudesta. Jos työsuhde on jatkunut keskeytyksettä vähintään 12 vuotta, kestää takaisinottovelvollisuus 6 kuukautta työsuhteen päättymisestä. Työntekijän on oltava työnhakijana, jotta takaisinottovelvollisuus on voimassa.

Uudelleensijoittamisvelvoite

Työnantajan uudelleensijoittamisvelvoite tarkoittaa sitä, että jos työntekijän työsuhde aiotaan päättää tuotannollis – taloudellisilla syillä, on työnantajan ensin selvítettävä, voisiko työntekijän sijoittaa kohtuullisella perehdytyksellä johonkin toiseen tehtävään saman yhtiön sisällä. Uudelleensijoittamisvelvoite ei koske kuitenkaan tytäryhtiöstä toiseen sijoittamista, esimerkiksi Posti Jakelu Oy:stä Posti Palvelut Oy:öön.

Työllistymisvapaa

Työllistymisvapaa on lakiin perustuva oikeus, joka koskee työntekijöitä, jotka on irtisanottu tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä. Palkallista työllistymisvapaata voi käyttää irtisanomisaikana erilaisiin työnsaantia edistäviin toimiin, muun muassa uuden työn etsimiseen, koulutukseen tai yrittäjyyden aloittamiseen. Työllistymisvapaan pituus riippuu irtisanomisajan pituudesta. Jos irtisanomisaika on enintään kuukauden, työllistymisvapaa on enintään 5 työpäivää, jos irtisanomisaika on yli kuukauden mutta enintään neljä kuukautta, työllistymisvapaa on 10 työpäivää ja jos irtisanomisaika on yli neljä kuukautta, työllistymisvapaata voi saada yhteensä enintään 20 työpäivää.

Työterveyshuolto

Jos työntekijä irtisanotaan taloudellisin tai tuotannollisin perustein, työnantajalla on velvollisuus järjestää hänelle työterveyshuolto 6 kuukauden ajan työntekovelvollisuuden päättymisestä. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on kestänyt vähintään 5 vuotta. Työterveyshuolto pitää järjestää samanlaisena kuin työsuhteessa oleville. Työnantajan velvollisuus järjestää työterveyshuolto lakkaa, jos irtisanottu työntekijä siirtyy uuden työnantajan palvelukseen toistaiseksi voimassa olevaan tai vähintään kuusi kuukautta kestävään määräaikaiseen työ- tai virkasuhteeseen, johon kuuluu työterveyshuolto. Työntekijän pitää ilmoittaa asiasta edelliselle työnantajalle.

Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustus on tarkoitettu kannustamaan työn vastaanottamiseen kauempaakin kotoa. Liikkuvuusavustus korvaa työmatka- ja muuttokuluja, jos vastaanotat työn tai työn edellytyksenä olevan koulutuspaikan, ja työmatkasi on pitkä. Liikkuvuusavustuksen

myöntäminen edellyttää, että olet saanut työttömyysetuutta välittömästi ennen työsuhteen tai koulutuksen alkamista. Liikkuvuusavustus on peruspäivärahan suuruinen.

Työtodistus

Kun työsuhde loppuu, sinulla on oikeus saada työnantajalta työtodistus. Se kertoo, kuinka kauan olet ollut töissä ja mitä olet tehnyt. Jos pyydät, työnantaja voi kirjoittaa myös arvion siitä, miten olet suoriutunut työssäsi ja miksi työsuhde loppui. Jos et pyydä arviota, työnantajasi ei saa kirjoittaa näitä tietoja työtodistukseen. Työtodistuksesta on hyötyä, kun haet uutta työpaikkaa: se on työhaastattelussa todistus työkokemuksestasi. Työtodistus on tärkeä myös, jos jäät työttömäksi ja haet työttömyysturvaa. Jos et muista pyytää työtodistusta heti, voit pyytää sen myöhemmin. Työnantajalla on velvollisuus antaa työtodistus, jos pyydät sitä 10 vuoden kuluessa siitä, kun työ loppui.

Lisätietoja irtisanotun oikeuksista työpaikan luottamusmieheltä tai liiton toimistosta.

Katso myös Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys Tatsin tekemä työttömän ensiapupaketti osoitteessa tatsi.fi/ensiap ja Avoin työttömyyskassa A-kassan palvelut osoitteessa a-kassa.fi.